

✓ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ ประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น การติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล ก็เพิ่มอันตามลำดับด้วย นับตั้งแต่การติดต่อกันระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสังคม ตลอดจน การติดต่อกันระหว่างชาติซึ่งกว้างขวางออกไป ในการที่จะติดต่อสื่อความหมายกันได้ ก็ต้อง อาศัยสื่อมวลชน (Mass Media) เป็นเครื่องมือที่จะติดต่อกันให้สะดวกรวดเร็วและเข้าถึง โลกโดยทั่วกัน

สื่อมวลชน (Mass Media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์
หน้าที่สำคัญของสื่อมวลชน¹

1. เสนอข่าวข้อเท็จจริง (Information function) การสื่อสารมวลชน เป็นบริการสาธารณะ เพื่อจะกระจายข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้สมาชิกในสังคมทราบ ขาวเป็นประการสำคัญ

2. เสนอความคิดเห็น (Opinion function) สื่อสารมวลชนทุกประเภท มีบทบาทสำคัญในการเสนอความคิดเห็น ในปัญหาหนึ่งปัญหาใด ซึ่งมีผลกระทบต่อ ผลประโยชน์อันเป็นส่วนรวมของสังคม สื่อมวลชนเป็นผู้นำที่สำคัญในทางความคิดเห็นของ มวลชน

3. ในความบันเทิง (Entertainment function) การให้ความบันเทิง แก่มวลชนเป็นหน้าที่ประการสำคัญของสื่อสารมวลชนทุกชนิด หนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ต้อง

¹เกษม ศิริสัมพันธ์, "การสื่อสารมวลชน - ความหมายและอิทธิพล," การสัมมนา สื่อสารมวลชนครั้งที่ 1 เรื่องอิทธิพลและความรับผิดชอบของสื่อสารมวลชน (พระนคร : โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, 2507), หน้า 63.

มีนวนิยายหรือเรื่องสั้น เพื่อความบันเทิงของผู้อ่าน วิทย์หรือไทรทัศน์ต้องมีรายการคนตรี หรือการแสดง เพื่อความสนุกสนานของผู้อ่านและผู้อ่าน

✓ การสื่อสารมวลชน มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมในฐานะเป็นผู้กระจายข่าวสารและ ความรู้ ความคิดเห็นและประสิทธิการใหม่ ๆ ตลอดจนให้ความบันเทิงแก่ประชาชน การระ หน้าที่เหล่านี้เป็นการยากที่จะปฏิบัติให้ครบถ้วนสมบูรณ์จริง ๆ เพราะสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ วิทย์ ไทรทัศน์ ต่างก็มีอิทธิพลต่อสังคมอย่างกว้างขวาง จะเห็นว่าสื่อมวลชน เหล่านี้ ต่างก็มีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชน พฤติกรรมบางอย่างของเรามาจึ่งก็ถูก ชักจูงโดยไม่รู้ตัว จากสิ่งที่เราอ่านจากหนังสือพิมพ์ ฟังจากวิทย์ หรือดูจากไทรทัศน์ จะ เห็นว่าสังคมยิ่งเจริญมากขึ้นเท่าใด การสื่อสารมวลชนก็ยิ่งแผ่ขยายกว้างออกไป และมีอิทธิพล ต่อประชาชนในสังคมเพิ่มขึ้นด้วย

ไทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ที่มีอิทธิพลมาก เข้าถึงมวลชนทุกชั้นทุกวัย ไม่ว่าเด็ก ผู้ใหญ่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา นอกจากจะให้ความบันเทิงและให้ความรู้ในด้าน ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการศึกษา ให้เรียนรู้ข่าวสาร นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างประชาชนทั่วไป เป็นการพัฒนาประเทศ เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมประจำชาติ และส่งเสริมภาษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะสามารถจะ แพร่หลายไปได้เป็นอย่างดี และเข้าถึงประชาชนโดยทั่วไป²

คุณค่าของไทรทัศน์ ในด้านการศึกษา ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน ก็คือ

1. สามารถนำข่าวสารทั้งภาพ และเสียงไปสู่ประชาชนทั่วไปได้โดยง่ายและ รวดเร็ว
2. ไทรทัศน์จะรวบรวมคุณค่าที่ดีของวิทย์และภาพยนตร์เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้มี อิทธิพลในการชักชวนให้สนใจมากขึ้น สามารถสร้างความเชื่อถือ ศักดิ์คติ ของชุมชนได้เป็น อย่างดี
3. ช่วยย่นเวลาการอธิบาย การพูด การบรรยาย การพาไปชมสถานที่ต่าง ๆ ได้

² คุณหญิงทิว, หน้า 33.

4. อาจใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสังคม วัฒนธรรม ความประพฤติกและ การแต่งกายได้

5. ช่วยให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่า เหตุการณ์นั้น ๆ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตน ทำให้รับรู้ สามารถเปลี่ยนความรู้สึก และความนึกเห็นได้

6. ถ้าผู้ปกครองมีความสามารถรู้จักเลือกและแนะนำให้เด็กชมรายการที่ โทรทัศน์ก็จะมิมีพหยาพหยาในการอบรม อีกนิสัยที่ดีให้แก่เด็กได้

7. โทรทัศน์จะช่วยส่งเสริมบทเรียนและการสอนของครู ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากคุณค่าและอิทธิพลของโทรทัศน์ที่กล่าวมาแล้วนี้ โทรทัศน์ยังเป็นอุปกรณ์ การศึกษาที่มีคุณค่าประเภทหนึ่ง ซึ่ง Edgar Dale ได้จัดอยู่ในลำดับที่ 7 ของประสบการณ์ รูปกรวย (Cone of Experience) ซึ่งเรียกว่า โทรทัศน์การศึกษา (Educational Television)³

โทรทัศน์การศึกษา (Educational Television) หมายถึงการศึกษาที่ผู้ เรียนได้รับ หรือที่ให้แก่ผู้เรียนโดยทางวิทยุโทรทัศน์ที่ส่งบทเรียนมาจากสถานที่แห่งหนึ่งภายในสถานศึกษา หรือที่ส่งมาจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งอยู่ภายนอกสถานศึกษานั้นมาตามสาย (Closed Circuit) หรือมาทางอากาศ (Open circuit) มาสู่ผู้เรียนที่กำลังเรียน อยู่ภายในห้องเรียน หรือในห้องปฏิบัติการ หรือในโรงงานของโรงเรียน

เนื่องจากว่าปัจจุบันนี้โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนประเภทเครื่องมือ Electronic ที่ทันสมัย และแพร่หลายมาก ฉะนั้น ในวงการศึกษานานาชาติจึงเห็นว่า ควรจะจัดเป็น อุปกรณ์ที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น⁴

³ Edgar Dale, Audio-Visual Method in Teaching (New York : Holt and Rinehart Company, Inc., 1954), p. 50.

⁴ กุศล สุจรรยา, คำบรรยายวิชา Educational Radio and Television Production ณ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2511.

การจัดการเรื่องโทรทัศน์ศึกษาที่ทุกประเทศพากันนิยมมีหลายวิธี แล้วแต่เจตนาารมณ์และความต้องการของท้องถิ่น บางแห่งเขาจัดทำรายการให้ใคร่ความรู้โดยตรงเต็มตามหลักสูตร เช่น ในประเทศอิตาลี ตามขุมคิดตามรายการตลอดไป อาจเริ่มจนจบหลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยม และได้รับประกาศนียบัตร บางแห่งจัดทำรายการเพื่อส่งเสริมการสอนของครูเพื่อให้นักได้ความรู้ในวิชานั้น ๆ ดีขึ้น ซึ่งในประเทศต่าง ๆ กำลังทำกันอยู่ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และประเทศไทย ก็ทำอย่างเดียวกันนี้ ซึ่งเทศบาลนครกรุงเทพฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดทำ โทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ

เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของเทศบาลได้ขยายระดับประถมศึกษาตอนต้นไปถึงระดับประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อจะส่งเสริมนักเรียนให้มีความสามารถที่จะรับเอาความรู้เข้ามาสู่ตนมากยิ่งขึ้น จึงเห็นว่าโทรทัศน์ศึกษาจะช่วยส่งเสริมการศึกษาได้ดีทางหนึ่ง เพราะเป็นกิจการที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์มาก จึงได้วางโครงการจัดโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ขึ้นในปี พ.ศ. 2506 เรียกว่า "โครงการจัดรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ"

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง คือ

1. เพื่อส่งเสริมช่วยให้นักเรียนสนใจและเพลิดเพลินในการศึกษาเล่าเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์จากวิชาที่เล่าเรียนอย่างแท้จริง
3. เพื่อส่งเสริมวิธีการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น
4. เพื่อจัดปัญหาตามอุปสรรคการศึกษาบางอย่าง ซึ่งทางโรงเรียนจัดหาไม่ได้
5. เพื่อผู้ปกครองนักเรียนจะได้มีโอกาสติดตามการเล่าเรียนของบุตรธิดาของตน
6. เพื่อให้รู้จักใช้วัสดุทัศนอุปกรณ์ในโรงเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการจัดสอนชั้นแรกจัดสอนเฉพาะวิชาที่เหมาะสมกับความต้องการ เช่น วิชาศิลปศึกษา วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยดูจากหลักสูตรแล้วเลือกเรื่องที่จะสอนยาก ๆ เท่านั้น ปัจจุบันทำการสอนทุกวิชา

สถานที่จัดรายการ จัดที่สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 4 ได้เริ่มเปิดรายการเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2507 เวลาออกรายการ ตั้งแต่ 10.00 น. ถึง 11.00 น. วันจันทร์

ถึงวันศุกร์ ออกรายการวันละ 2 รายการ รายการหนึ่ง ๆ ใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที

คุณค่าของโทรทัศน์ศึกษาที่จะใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษา⁵

1. เป็นเครื่องดึงดูดและเร้าใจทั้งนักเรียนและครู นอกจากฟังเสียงแล้วยังได้เห็นภาพด้วย
2. สร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เป็นพลเมืองดี มีความเข้าใจดีระหว่างบุคคลที่ต่างชั้นวรรณะ มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน
3. สร้างทักษะทางสติปัญญา ช่วยนักเรียนให้รู้จักวิเคราะห์ข้อปัญหาและเข้าใจลำดับขั้นของการแก้ปัญหา
4. สาธิตกระบวนการ สามารถแพร่ภาพ ภาพภาพใกล้ให้เห็นชัดเป็นเฉพาะจุดเป็นชั้น ๆ เช่น การสาธิตการผ่าตัด สอนนักเรียนแพทย์ การพิจารณาคดีในศาล การแสดงการฝึกสอน สาธิตการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การทำงานเป็นขั้นของโรงงาน การจัดขบวน การทางศิลปะ
5. นำความรู้และประสบการณ์มาให้ ความรู้และประสบการณ์บางอย่างยากแก่การหามาเอง แต่โทรทัศน์ศึกษาช่วยได้ เช่น นักเรียนที่อยู่ในดินแดนห่างไกล ได้เห็นการจับสัตว์น้ำทางทะเล เป็นต้น ประสบการณ์ดังกล่าวจะจูงใจให้เด็กเกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activities) และวิจารณ์ (Critical thinking)

จะเห็นว่าปัจจุบันนี้ กิจกรรมทางด้านโทรทัศน์ได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว และได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นจำนวนมาก ได้มีการปรับปรุงทางด้านเทคนิคจนสามารถที่จะทำเป็นโทรทัศน์สี ซึ่งให้คุณภาพมากและได้รับผลดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้ดูได้มองเห็นเหมือนธรรมชาติจริง ๆ

ตามที่กล่าวมานี้ ผู้เขียนมีความรู้สึกว่าการโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อสังคมมาก ตลอดจนเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณค่าทางการศึกษา ฉะนั้น จึงควรที่จะได้ศึกษาถึงการจรรยา-

⁵ ประพัทธ์ แสงวิเศษ, "โทรทัศน์ศึกษา,"วารสารอุปกรณ์การศึกษา, ปีที่ 12 ฉบับที่ 12 (มกราคม - ธันวาคม 2506), หน้า 48.

การโทรทัศน์

นิสิต เป็นกลุ่มชนในสังคมที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งจะเป็นกำลังที่ตีในการช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญในอนาคต ปัจจุบันนี้นิสิตมีจำนวนมากขึ้น จึงเป็นที่สนใจที่จะได้ศึกษาถึงความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ซึ่งจัดอยู่ตามสถานีต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครว่ามีบทบาทต่อนิสิตในการศึกษา และการดำรงชีวิตอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะปรับปรุงรายการให้เหมาะสมและสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายทั่วไป เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจและความคิดเห็นของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการดูรายการโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะ คือ

1. เพื่อที่จะศึกษาถึงลักษณะการดูโทรทัศน์ของนิสิต
2. เพื่อที่จะศึกษาว่ารายการโทรทัศน์แต่ละประเภทให้ประโยชน์ทางด้านการศึกษาและชีวิตประจำวันต่อนิสิตอย่างไรบ้าง
3. เพื่อที่จะได้ศึกษาถึงความคิดเห็นของนิสิต เกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ และจะได้อบรมข้อเสนอแนะของนิสิต เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการจัดรายการโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ ต่อไป

4. เพื่อที่จะได้อบรมข้อเท็จจริงว่า รายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตอย่างไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตชาย นิสิตหญิงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีคณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ
 1. คณะกฏศาสตร์

2. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
3. คณะวิทยาศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
6. คณะแพทยศาสตร์
7. คณะสัตวแพทยศาสตร์
8. คณะรัฐศาสตร์
9. คณะอักษรศาสตร์
10. แขนงอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์

2. ประชากรเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี
3. การเลือกสุ่มตัวอย่างนี้เลือกเฉพาะนิสิตที่มีโทรศัพท์มือถือที่บ้าน หรือที่หอพัก

คณะละ 80 คน

4. เรื่องที่นำมาทำการวิจัยนี้ มาจากรายการโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ ในพระนคร
5. ทำการวิจัยเฉพาะการดูรายการโทรทัศน์ของนิสิต ซึ่งเกี่ยวกับความสนใจและความคิดเห็นของนิสิต

คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

นิสิต	หมายถึงนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และชั้นปีที่ 4 หรือปีสุดท้ายของปีการศึกษา 2511
ความสนใจ	หมายถึงท่าทีและความรู้สึกซึ่งบ่งลักษณะออกมา และเพ่งเล็งจิตใจไปยังสิ่งหนึ่งสิ่งใด
รายการโทรทัศน์	หมายถึงรายการโทรทัศน์ซึ่งจัดอยู่ตามสถานีต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร โคนกสถานีไทยโทรทัศน์ของ 4 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 7 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพมกของ 9

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

ผู้เขียนคาดว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง การจัดการรายการโทรทัศน์ เพื่อให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้ดูโดยทั่วไป โดยจะได้ ทราบถึง

1. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์
2. การจัดการรายการโทรทัศน์ได้ประโยชน์ทางด้านการศึกษาและชีวิตประจำวัน แก่นิสิตอย่างไรบ้าง

3. บทบาทของโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน ที่มีต่อพฤติกรรมของนิสิต

ผู้เขียนหวังว่าการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป.